

Άγγελος Ευθυμιάδης: «Δεν θυμάμαι, ξέχασα»

«Νύχτα και σήμερα να σου πετύχει./Πουθενά ζωή και ούτε ένας μικρός θάνατος.»

Την τελευταία πενταετία έχουν κυκλοφορήσει πολυάριθμες ποιητικές συλλογές νέων ανθρώπων, ανδρών και γυναικών, που γεννήθηκαν από το 1985 έως το 1990 περίπου. Η γραφομανία που παρατηρείται στην Ελλάδα έχει επισημανθεί και από την κριτική και απ' όλους όσους ασχολούνται, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, με τη λογοτεχνία εν γένει. Βοηθάει, σαφέστατα, και το γεγονός πως έχουν δημιουργηθεί αρκετοί ανεξάρτητοι (ή όχι) εκδοτικοί οίκοι και πλείστοι φιλόδοξοι ή φερέλπιδες συγγραφείς σπεύδουν να εκδώσουν τα πονήματά τους πληρώνοντας οι ίδιοι το κόστος του βιβλίου τους. Το φαινόμενο αυτό δεν είναι καινούργιο, συμβαίνει δεκαετίες, όπως επίσης και το γεγονός οι συγγραφείς να πληρώνουν τα βιβλία τους (εδώ ο ίδιος ο τεράστιος Νίκος Καρούζος, έως τα μέσα της δεκαετίας του εβδομήντα, έβγαζε μόνος του τα ποιήματά του!).

Τίποτα από όλα αυτά δεν είναι μεμπτό. Στην Ελλάδα της κρίσης οι νέοι, ίσως, να βρίσκουν διέξοδο στη γραφή... και καλά κάνουν. Στην Κύπρο, τη μακάρια τούτη νήσο, και να μας βομβαρδίσουν εκ νέου οι Τούρκοι... εμείς θα σπεύδουμε για... lunch break, όπως συνηθίζουμε να λέμε σε άψογη ελληνοκυπριακή διάλεκτο!

«Πήρα τη μνήμη μου και την πέταξα στο στομάχι μου»

Έχοντας διαβάσει αρκετές ποιητικές συλλογές, οι οποίες τις περισσότερες φορές μου έχουν χαριστεί είτε από τους εκδότες είτε από τους συγγραφείς (και τους ευχαριστώ δημόσια, μια και το «άθλημα» της ανάγνωσης είναι κομμάτι ακριβό), δεν μπορώ να κρύψω την απογοήτευσή μου. Νέοι και νέες που βιάζονται... να δημοσιοποιηθούν και αποκαλεστούν όπως. Νέοι και νέες που σπρώχνονται... να εκτεθούν και λανσαριστούν όπου. Νέοι και νέες που κονταροχτυπιούνται... να συμμετάσχουν και χειροκροτηθούν κάπως. Φταίει και το γεγονός, βέβαια, πως μεγαλώνοντας το κριτήριό μου έχει σκληρύνει έως την άκρατη αυστηρότητα.

Έτσι, όταν μου χαρίστηκε το βιβλίο που μέσα απ' αυτή τη στήλη προσπαθώ να πω κάτι για και με αυτό, στάθηκε επιφυλακτικός απέναντί του. Είπα θα το διαβάσω εν καιρώ αφήνοντάς το σε μία μεριά του ελάχιστου γραμματικού-γραφείου μου... απλώς κοιτώντας μέρες το εξώφυλλό του. Μία νύχτα που ο ύπνος δεν μ' επισκεπτόταν με τίποτα, παρά τις φιλότιμες προσπάθειές μου, εκνευρισμένος σηκώθηκα απ' το στριφογύρισμα του κρεβατιού κι άνοιξα το «Δεν θυμάμαι, ξέχασα»... μπας και ξεχαστώ κι εγώ. Τι το 'θελα... μέχρι τα ξημερώματα, ούτε λίγο ούτε πολύ, είχα/έχω υπογραμμίσει και σημειώσει σχεδόν όλες του τις σελίδες.

Ακούστε: «Αυτό το ποίημα δε θα διαβαστεί/δε θα ακουστεί/δε θα πεθάνει/γιατί δεν έχει γεννηθεί/δε θα παρακαλέσει για ερμηνεία και πρόχειρα νοήματα./Αυτό το ποίημα,/το μέτριο αυτό ποίημα/που δείχνει προσδοκίες καλύτερης γραφής από τον ποιητή/μιαίξει με πολλά άλλα ποιήματα καλύτερα/πιο άρτια γραμμένα/από άντρες μεγάλους/ από κορίτσια νέα/από χέρια βρώμικα/από μυαλά μικρά και αγάπη τεράστια./Αυτά τα τόσα χαρτιά που γέμισαν με μελάνη/με υπομονή/με καμία πρόβλεψη/με αλήθεια/και κάποιος από αυτούς χωρίς μόρφωση/πανεπιστημιακά πτυχία/χωρίς ευγλωττία και διασκελισμούς δημοσίων σχέσεων./Αυτοί που είναι ποιητές και δεν τους φαίνεται. Αυτών που ο καλύτερος στίχος

τους/μπορεί να σε ξεσηκώσει υπέροχα/αλλά τα χαρτιά που έχουν γεμίσει/με ποιήματα και σκέψεις/που ακτινοβολούν δροσιά και χάος/μένουν αδιάβαστα./Αυτοί οι ποιητές που μεθάνε,/μαστουρώνουν/τεμπελιάζουν/είναι ερωτικοί, μόνοι/αυτοί που φοράνε γραβάτες/οι ανυποψίαστοι/’η ο μανάβης που γράφει το στίχο/δίπλα από τις πρόχειρες μαθηματικές πράξεις/γρήγορα γρήγορα –ενώ έχει πελάτες/και το απόγευμα το διαβάζει στη γυναίκα του αργά/και με θεατρικότητα.//Ο νέος που έγραψε χθες το βράδυ/θολωμένος ένα μακροσκελές ποίημα/και την επομένη μέρα το διαβάζει στη μητέρα του/κι αυτή αποκρίνεται με μια υποψία ανησυχίας/«ωραίο αγόρι μου, αλλά γράψε και κάτι χαρούμενο»./Και ο νέος να προσπαθεί να γράψει κάτι χαρούμενο/και να μην μπορεί γιατί όταν είναι χαρούμενος/θέλει να ζει τη ζωή/και όταν είναι λυπημένος/απογοητευμένος/ουδέτερος/να γράφει./Έτσι γίνεται πιο ελαφρύς για λίγο/είναι λιγότερο μόνος/περισσότερο άνθρωπος/μα για λίγο/για ελάχιστα/μετά επιστρέφει στην κανονικότητά του./Για αυτούς επίσης που πάνε μόνοι σε παρουσιάσεις βιβλίων/σε εκδηλώσεις ποίησης και λογοτεχνίας/και ονειρεύονται κρυφά τον εαυτό τους σε μια τέτοια θέση/και ύστερα φεύγουν πάλι μόνοι/γιατί κανείς/δε δέχτηκε να έρθει μαζί τους/όλοι λένε ότι θα κοιμηθούν από την πλήξη/και απορούν πώς αυτός πηγαίνει./Για αυτούς που ζουν μέτρια/γράφουν μέτρια/κάνουν πως ζουν για να μην πεθάνουν/και δεν ψάχνουν εντυπωσιακό τέλος/για το τελείωμα ενός ποιήματος.».

«Δεν κινδυνεύω στα βαθιά πνίγομαι με ευκολία και στα ρηχά»

Κινδυνεύοντας να υποπέσω σε στερεότυπα του ύφους... «πολλά υποσχόμενα νέος συγγραφέας» και τα ανάλογα χαζά, απερίφραστα έχω να πω/γράψω: ο Άγγελος Ευθυμιάδης είναι ποιητής! Ποιητής με θαυμαστικό, μια και στις μέρες μας ξενίζει ακόμη και αυτή η ίδια η χρήση του.

Όλοι/όλες γράφουμε, άλλωστε η ποίηση στην ελληνική γλώσσα γεννήθηκε. Μένει να δούμε το παρόν και το μέλλον των απανταχού γραφιάδων. Ένα παρόν και μέλλον που κουβαλά, ως αχθοφόρος, ένα απύθμενο κι αβυσσαλέο παρελθόν. Κι αυτό το γνωρίζει καλά και στο πετσί του ο Ευθυμιάδης. Ο νέος ποιητής εκκινεί από τον εαυτό και την αλήθεια του. Μία αλήθεια βιωμένη, διυλισμένη, σκληρή κι ίσως ταπεινωμένη ή ταπεινωτική. Γιατί όπως ο ίδιος γράφει: «θέλω να βρεθώ/με τα μούτρα μέσα σε λάσπες που φωτίζουν.».

Κλείνοντας ή ανοίγοντας λογαριασμούς με τον νέο ποιητή σας μεταφέρω ακόμη ένα του ποίημα: «Ένα μέρος ουρανού ανήκει και σ’ εμάς αδελφέ, δεν μπορεί./Είμαστε και νύκτα αλλά και κομμάτια ήλιου./Μέσα και έξω από τα σύνορα του εαυτού μας/και κυρίως έξω μας./Αγαπάμε χαϊδεύοντας τον διπλανό μας και όποτε μπορούμε/του κερνάμε και κανένα ποτό./Δε χορταίνουμε... και θέλουμε κι άλλο.../όχι ποτό, αγάπη.».

Κωνσταντίνος Α. Ει. Παπαθανασίου, στο κυπριακό περιοδικό Ηδύφωνο, 29-5-16